

TỔNG CỤC HẢI QUAN
Số: 08/2000/TT-TCHQ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc
Hà Nội, ngày 20 tháng 11 năm 2000

THÔNG TƯ

Hướng dẫn thi hành Nghị định của Chính phủ quy định việc xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quản lý nhà nước về hải quan

Căn cứ khoản 2 Điều 35 Nghị định số 16/CP ngày 20 tháng 3 năm 1996, Điều 7 Nghị định số 54/1998/NĐ-CP ngày 21 tháng 7 năm 1998 và Điều 2 Nghị định số 58/2000/NĐ-CP ngày 24/10/2000 của Chính phủ quy định việc xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quản lý nhà nước về hải quan, Tổng cục Hải quan hướng dẫn thực hiện như sau:

I. NHỮNG QUY ĐỊNH CHUNG

1. Các Nghị định số 16/CP ngày 20/3/1996, Nghị định số 54/1998/NĐ-CP ngày 21/7/1998 và Nghị định số 58/2000/NĐ-CP ngày 24/10/2000 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung Nghị định số 16/CP và số 54/CP quy định việc xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quản lý nhà nước về hải quan (dưới đây gọi chung là Nghị định xử phạt vi phạm hành chính về hải quan).

2. Nguyên tắc áp dụng Nghị định xử phạt vi phạm hành chính về hải quan:

- Nghị định xử phạt vi phạm hành chính về hải quan được áp dụng với hành vi xảy ra tại thời điểm các Nghị định có hiệu lực.
- Trong trường hợp Nghị định xử phạt vi phạm hành chính về hải quan và văn bản quy phạm pháp luật khác có quy định khác nhau về cùng một vấn đề, thì áp dụng văn bản có hiệu lực pháp lý cao hơn.
- Trong trường hợp Nghị định xử phạt vi phạm hành chính về hải quan và văn bản quy phạm pháp luật khác quy định về cùng một vấn đề, do cùng một cơ quan ban hành mà có quy định khác nhau, thì áp

dụng quy định của văn bản được ban hành sau cùng.

d) Trong trường hợp Nghị định xử phạt vi phạm hành chính về hải quan và văn bản quy phạm pháp luật mới liên quan khác không quy định trách nhiệm pháp lý hoặc quy định trách nhiệm pháp lý nhẹ hơn đối với hành vi xảy ra trước ngày văn bản có hiệu lực, thì áp dụng văn bản mới.

3. Những từ ngữ tại Nghị định xử phạt vi phạm hành chính về hải quan dưới đây được hiểu như sau:

a) "Hàng hóa, vật phẩm": là hàng hóa, hành lý bưu phẩm, bưu kiện, ngoại hối, vàng, tiền Việt Nam và những vật phẩm khác.

b) "Mã hàng": là mã số thuế của hàng hóa theo quy định của pháp luật về thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu. "Hàng hóa khuyến khích xuất khẩu, nhập khẩu" là hàng hóa không thuộc loại hàng cấm xuất khẩu, cấm nhập khẩu; không quản lý bằng hạn ngạch, giấy phép, kế hoạch định hướng.

d) "Mức trung bình của khung phạt tiền": là mức trung bình cộng của mức phạt tiền cao nhất và mức phạt tiền thấp nhất của khung phạt đối với một hành vi vi phạm hành chính.

e) "Không đúng với khai báo hải quan": là sự khác nhau giữa hàng hóa, vật phẩm khai báo hải quan với hàng hóa, vật phẩm thực xuất khẩu, thực nhập khẩu.

g) "Tái phạm": là trường hợp đã bị xử phạt nhưng chưa hết thời hiệu được coi là chưa bị xử phạt vi phạm hành chính, lại thực hiện tiếp vi phạm hành chính trong cùng lĩnh vực đó.

h) "Vi phạm nhiều lần": là trường hợp thực hiện vi phạm hành chính trong lĩnh vực mà trước đó đã vi phạm nhưng chưa bị xử phạt.

i). "Đưa hàng hóa trái phép vào Việt Nam": là hành vi đưa hàng hóa vào Việt Nam trái với các quy định của luật pháp Việt Nam.

4. Vi phạm hành chính trong lĩnh vực quản lý nhà nước về hải quan là hành vi do cá nhân, tổ chức thực hiện một cách cố ý hoặc vô ý xâm phạm các quy tắc quản lý nhà nước về hải quan quy định tại khoản 1 Điều 1 Nghị định xử phạt vi phạm hành chính về hải quan (sau đây gọi tắt là Nghị định) mà chưa đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự, theo quy định của pháp luật phải bị xử phạt vi phạm hành chính về hải quan.

5. Cá nhân, tổ chức quy định tại khoản 2 Điều 1 Nghị định được hiểu như sau:

a) Tổ chức gồm: cơ quan nhà nước, tổ chức kinh tế, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội theo quy định của pháp luật Việt Nam.

b) Cá nhân gồm: người Việt Nam, người nước ngoài, người không quốc tịch, có đủ năng lực hành vi theo quy định của pháp luật Việt Nam.

c) Cá nhân, tổ chức Việt Nam và nước ngoài có hành vi vi phạm các quy tắc quản lý nhà nước về hải quan, đều phải chịu trách nhiệm hành chính về hải quan theo quy định tại Nghị định này và các Nghị định khác của Chính phủ có quy định thẩm quyền xử phạt của cơ quan hải quan.

Trường hợp Điều ước quốc tế mà Việt Nam ký kết hoặc tham gia có quy định khác thì thực hiện theo Điều ước quốc tế.

6. Đối tượng bị xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quản lý nhà nước về hải quan bao gồm: người vận chuyển, người gửi hàng, người nhận hàng hoặc người đại diện hợp pháp của họ, người kinh doanh kho ngoại quan, khi thực hiện hành vi vi phạm hành chính về hải quan; người mua, người bán, chứa chấp, vận chuyển hàng hóa, vật phẩm có nguồn gốc nhập khẩu trái phép; người mua, người bán không đúng quy định hàng hóa thuộc đối tượng ưu đãi về thuế, người có hành vi cản trở, xúc phạm nhân viên hải quan thi hành công vụ.

7. Một hành vi vi phạm hành chính chỉ bị xử phạt một lần. Nhiều người cùng thực hiện một hành vi vi phạm hành chính thì mỗi người vi phạm đều bị xử phạt. Một người thực hiện nhiều hành vi vi phạm hành chính thì bị xử phạt về từng hành vi vi phạm. Khi quyết định xử phạt bằng tiền đối với một người trong cùng thời điểm thực hiện nhiều hành vi vi phạm hành chính thì được cộng lại thành mức phạt chung, nhưng phải ghi rõ mức phạt đối với từng hành vi. Nếu một trong các hành vi vi phạm nêu trên không thuộc thẩm quyền xử phạt của cấp mình thì chuyển toàn bộ hồ sơ, tang vật đến cấp có thẩm quyền xử phạt.

8. Đối với các vi phạm phức tạp, khó xác định là vi phạm hành chính hay hình sự thì người có thẩm quyền xử phạt thuộc Cục Hải quan tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương (sau đây gọi chung là Cục Hải quan tỉnh) trao đổi với Viện Kiểm sát nhân dân cùng cấp và chỉ ra quyết định xử phạt hành chính khi đã có ý kiến của Viện Kiểm sát nhân dân.

9. Hàng hóa, vật phẩm xuất khẩu, nhập khẩu là tang vật vi phạm hành chính thuộc đối tượng chịu thuế thì ngoài việc phạt tiền, cá nhân, tổ chức vi phạm còn buộc phải nộp đủ thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu, các loại thuế khác và lệ phí theo quy định của pháp luật.

10. Khi xem xét để áp dụng nguyên tắc có lợi cho đương sự quy định tại khoản 1 Điều 5b Nghị định phải căn cứ vào Điều 80 Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật và Điều 7 Pháp lệnh Xử lý vi phạm hành chính để thực hiện.

11. Về thẩm quyền xử lý vi phạm:

a) Đối với những vi phạm hành chính thuộc thẩm quyền xử phạt của nhiều cơ quan thì cơ quan nào phát hiện, lập biên bản đầu tiên, cơ quan đó ra quyết định xử phạt.

b) Những hành vi buôn lậu, vận chuyển trái phép hàng hóa, ngoại hối, vàng qua biên giới có trị giá từ 100 triệu đồng trở lên hoặc những hành vi trốn thuế (bao gồm: thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu, thuế giá trị gia tăng, thuế tiêu thụ đặc biệt) với số tiền trốn thuế từ 50 triệu đồng trở lên mà chưa đủ yếu tố cấu thành tội phạm, do cơ quan khác không có thẩm quyền xử phạt phát hiện được thì chuyển hồ sơ, tang vật để cơ quan hải quan ra quyết định xử phạt và thu thuế theo quy định của pháp luật.

c) Đối với những vụ vi phạm pháp luật hải quan đến mức truy cứu trách nhiệm hình sự quy định tại Điều 161 (tội trốn thuế) Bộ Luật Hình sự thì cơ quan hải quan chuyển giao hồ sơ cho cơ quan điều tra có thẩm quyền, đồng thời chuyển vật chứng để cơ quan đó bảo quản theo quy định tại khoản 2 Điều 57 Bộ Luật tố tụng hình sự, trừ trường hợp Thủ tướng Chính phủ có chỉ đạo khác.

d) Đối với vi phạm hành chính mà hồ sơ liên quan đến nhiều đơn vị hải quan thì đơn vị nào phát hiện, lập biên bản đầu tiên, đơn vị đó ra quyết định xử phạt; những đơn vị liên quan có trách nhiệm chuyển giao đầy đủ tài liệu cần thiết theo yêu cầu của đơn vị có thẩm quyền xử phạt; khi có ý kiến khác nhau trong việc xử phạt thì trong thời hạn quy định phải báo cáo xin ý kiến Tổng cục trưởng Tổng cục Hải quan.

e) Đối với vi phạm hành chính về hải quan bị bắt giữ trên biển nếu mức phạt tiền vượt quá thẩm quyền của đơn vị bắt giữ thì chuyển cơ quan hải quan có thẩm quyền nơi gần nhất để xử phạt.

Trường hợp vụ án do Cục Điều tra chống buôn lậu hoặc cơ quan điều tra ở Trung ương khởi tố hình sự, liên quan đến phạm vi hoạt động của nhiều Cục Hải quan, khi có quyết định đình chỉ điều tra để xử phạt hành chính thì chuyển Cục Hải quan nơi xảy ra vụ án để xử phạt. Trường hợp vụ án xảy ra tại nơi không thuộc địa bàn hoạt động của hải quan thì chuyển Cục Hải quan gần nơi đã xảy ra vụ án hoặc Cục Hải quan có trụ sở cùng trên địa bàn đặt trụ sở của cơ quan điều tra, Cục Điều tra chống buôn lậu để xử phạt.

12. Khi phát hiện hành vi vi phạm hành chính về hải quan tại khu chế xuất, doanh nghiệp chế xuất khu vực khuyến khích, phát triển kinh tế và thương mại thì tùy theo

tính chất và mức độ vi phạm mà áp dụng mức xử phạt tương ứng với các hành vi vi phạm được quy định trong Nghị định này và các Nghị định khác có quy định hành vi phạm và thẩm quyền xử phạt của cơ quan hải quan.

13. Những trường hợp không xử phạt vi phạm hành chính về hải quan:

a) Hàng hóa, vật phẩm, phương tiện vận tải đưa vào Việt Nam do bị hỏa hoạn, thiên tai dịch tễ dịch họa, sự kiện bất ngờ, tình thế cấp thiết, phải khai báo với cơ quan hải quan, cơ quan có thẩm quyền khác hoặc chính quyền địa phương theo đúng quy định của pháp luật. Trường hợp không khai báo sẽ bị xử phạt theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 6 Nghị định.

b) Đối với các trường hợp quy định tại điểm g, khoản 8 Điều 12a Nghị định, khi phát hiện ra hành vi sai phạm phải lập biên bản vi phạm hành chính về hải quan. Trên cơ sở hồ sơ nhập khẩu, tài liệu có liên quan và biên bản vi phạm, người có thẩm quyền xử phạt vi phạm hành chính quyết định có xử phạt hay không; sau đó hướng dẫn người khai hải quan điều chỉnh, bổ sung vào tờ khai hải quan.

c) Căn cứ để xác định trị giá đối với hành vi khai báo sai số lượng hàng hóa, vật phẩm quy định tại điểm b, khoản 3 Điều 12a và Điều 13, 14 Nghị định:

Đối với hàng hóa, vật phẩm phải căn cứ vào văn bản của Bộ Tài chính, Tổng cục Hải quan hướng dẫn xác định giá tính thuế đối với các mặt hàng Nhà nước quản lý giá tính thuế, mặt hàng Nhà nước không quản lý giá tính thuế.

Đối với ngoại hối và vàng phải căn cứ vào tỷ giá giao dịch do Ngân hàng Nhà nước Việt Nam công bố ở thời điểm lập biên bản vi phạm.

Việc xác định trị giá còn lại để xử phạt quy định tại Điều 13, 14 Nghị định số 16/CP sửa đổi, bổ sung là trị giá sau khi đã trừ đi số ngoại hối, vàng, Đồng Việt Nam không phải khai báo hải quan theo quy định của pháp luật.

d) Trường hợp khai báo tên hàng hóa, vật phẩm bằng tiếng Việt Nam chưa chính xác so với tên hàng hóa bằng tiếng nước ngoài trên chứng từ trong hồ sơ hải quan và tài liệu kỹ thuật liên quan (nếu có), chỉ do lỗi dịch thuật, thì hải quan yêu cầu dịch lại cho chính xác, không xử phạt.

e) Đối tượng nộp thuế khai báo đúng hàng hóa, vật phẩm thực xuất khẩu, nhập khẩu nhưng áp sai mã số thuế do lần đầu nhập khẩu mặt hàng đó, hải quan sẽ hướng dẫn chủ hàng áp lại mã số thuế cho chính xác, lập biên bản chứng nhận và không xử phạt. Nếu đã được cán bộ hải quan hướng dẫn một lần mà tiếp tục áp sai mã số thuế đối với mặt hàng đó thì lập biên bản vi phạm và xử phạt theo đúng quy định của pháp luật hiện hành.

Đối tượng nộp thuế có sự nhầm lẫn về tính toán số học trong khi tính thuế mà không có căn cứ pháp lý xác định là hành vi cố ý thì không coi đây là hành vi vi phạm. Cơ quan hải quan có trách nhiệm kiểm